

Календар знаменних і пам'ятних дат
(The Calendar of Significant and Memorable dates – APRIL – 2026)

Квітень

1 квітня – День їстівної книги, або Міжнародний фестиваль їстівної книги
(*International Edible Book Festival*)

Фестиваль є інтеграцією мистецтва, літератури та кулінарних навичок. Ця *цікава сучасна творча подія, яка поєднує любов до книги з мистецтвом кулінарії*, відзначається щорічно 1 квітня. Започаткували її Беатріс Корон із Джудіт Хоффберг у 2000 році. «Деякі книги потрібно спробувати, інші проковтнути, а є такі, що доводиться довго розжовувати й перетравлювати», – так стверджував англійський філософ XVI – XVII ст. Френсіс Бекон. Це дивовижне свято відзначають у багатьох країнах світу. Дата його проведення приурочена до дня народження французького гастронома Жана-Антуана Брілла-Саварена (1755 – 1826), який написав знаменитий трактат «Фізіологія смаку». У цей день влаштовуються різноманітні конкурси з їстівними книгами, що пропонують як помилуватися вишуканим виглядом страви, так і скуштувати її. Також визначено спеціальні номінації «книжкових страв», у яких нагороджують кулінарів.

1 квітня – День смішного читання (*Reading is Funny Day*)

Відзначається щорічно й не випадково співпадає з Днем сміху. **Мета проведення** – відродження радості читання серед молодого покоління. Читання книг, сторінки яких наповнені іскрометним гумором, дарують посмішку та гарний настрій, переконує, що це захопливе заняття, яке навіть краще від екранних розваг. «Тореадори з Васюківки» Всеволода Нестайка, «Гуморески» Павла Глазового, «Казка про Добромола» Олександра Турчинова, «Королі і капуста» О. Генрі, «Путівник Галактикою для космотуристів» Дугласа Адамса, «Неквалні думки лінивої дівчини» Дженні Рен та інші гумористичні книги здатні привабити найнеохочіших читачів, викликати в них почуття радості.

2 квітня – Міжнародний день дитячої книги
(*International Childrens Book Day*)

У цей чудовий Міжнародний день освітян, бібліотекарів, батьків і дітей об'єднує любов до друкованого слова, яке дарує всім радість спілкування та натхнення. **Мета проведення** – відзначити значний вплив дитячої літератури на розвиток молодшого покоління, акцентувати на важливості читання з раннього віку. Найпопулярніший дитячий автор пише послання, адресоване найбільш юним читачам, а найкращий ілюстратор створює яскравий плакат, присвячений Міжнародному дню дитячої книги. «*Дайте нашим дітям книги, і ви дасте їм крила*» – ці слова належать німецькій письменниці, авторці творів для дітей і активній громадській діячці Еллі Лепман (1891 – 1970), яка була засновницею Міжнародної ради з дитячої книги, за рішенням якої з 1967 року впроваджено це свято. Їй належить також ідея організації Премії імені Ганса Крістіана

Андерсена (1956) – міжнародної премії, яку вручають за видатний внесок у дитячу літературу найкращим письменникам і художникам-ілюстраторам дитячої книги. Лауреатів премії оголошують один раз на два роки та вручають її 2 квітня, у день народження видатного данського казкаря. Ця премія є найпрестижнішою міжнародною нагородою, тому часто її називають *«Нобелівською премією для дитячої літератури»*. Нагороди вручаються на з'їздах Міжнародної ради з дитячої книги. *Лауреатами премії Андерсена є видатні дитячі письменники:* Елінор Фарджон, Астрід Ліндгрен, Еріх Кестнер, Туве Янссон, Джанні Родарі, Марія Гріпе, Крістіне Нестлінгер, Анні Шмідт, Кетрін Патерсон, Девід Альмонд та ін. *Серед українських письменників* – Богдан Чалий (1973 р., за поему-казку «Барвінок і Весна») і Всеволод Нестайко (1979 р., за книгу «Тореадори з Васюківки»).

2 квітня – Міжнародний день перевірки фактів (*International Fact-Checking Day*)

Щороку 2 квітня відзначається Міжнародний день перевірки фактів, ініційований Міжнародною мережею фактчекерів. Термін фактчекінг (fact checking) у перекладі з англійської означає перевірку фактів. Також це різновид журналістського розслідування, що допомагає відрізнити правдиву інформацію від неправдивої. **Мета проведення** – залучення суспільства до розвитку критичного мислення, підвищення поінформованості щодо неправдивої та помилкової інформації; нагадування про важливість перевірки інформації перед тим, як її поширювати. Цей Міжнародний день є символом боротьби за правду та проти маніпуляції свідомістю.

2 квітня – Всесвітній день поширення інформації щодо проблем аутизму (*World Autism Awareness Day*)

Відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН (A / RES / 62 / 139) цей Всесвітній день відзначається щорічно. **Символ його** – одяг блакитного кольору й пазли. **Мета заходу** – підвищення обізнаності про аутизм, розуміння, прийняття людей з аутизмом; залучення всіх небайдужих до соціальної адаптації та підвищення рівня життя аутистів.

За даними ВООЗ, з аутизмом народжується кожна сота дитина у світі. Аутизм – це розлад розвитку нервової системи, що утруднює комунікацію. Його неможливо набути внаслідок дії зовнішніх чинників, неможливо вилікувати, але за допомогою психологічного втручання можна покращити комунікативні та соціальні навички таких людей. Чим раніше батьки й лікарі визначають, що в дитини розлади аутистичного спектру, тим більше позитивних результатів можна досягти в покращенні якості її життя.

3 квітня – Всесвітній день водних тварин (*World Aquatic Animal Day*)

Уперше це свято відбулось у 2020 році. Ініціювала його у 2017 році Клініка прав тварин при юридичній школі Льюїса і Кларка, яка входить до Центру досліджень прав тварин. **Мета проведення** – поширення інформації про диких тварин, які мешкають у воді чи поблизу неї (не тільки про риб, восьминогів,

корали, китів і дельфінів, а й про полярних ведмедів, пінгвінів, земноводних і морських птахів).

Жахлива статистика: щорічно лише від пластикових відходів гине 100 млн морських тварин, а 100 тисяч – від заплутування в сітях і відходах. За загальними оцінками, в океанах нашої планети знаходиться 5,25 трлн одиниць пластикових відходів. ***Російська військова агресія проти України також має значний негативний вплив на цей вид тварин. За інформацією Міндовкілья, у результаті військових дій у Чорному морі загинуло близько 1000 дельфінів.***

Ідея Всесвітнього дня водних тварин полягає в роз'ясненні та розумінні загрози, з якою стикаються водні тварини, в утилізації, зменшенні та скороченні використання пластмас і виробів із поліетилену в повсякденному житті, в очищенні берегів від пластикових пляшок, поліетиленових пакетів, іншого сміття. Саме тому кожного закликають свідомо й відповідально ставитися до користування природними ресурсами.

4 квітня – День створення НАТО (*North Atlantic Treaty Organization*)

Цей День є важливим в історії для збереження міжнародного порядку та співпраці між країнами. У 1949 році в США було створено міжнародний військово-політичний союз задля стабільності та безпеки. 4 квітня 1949 року союзники підписали Північноатлантичний договір. У статті № 5 члени Альянсу домовилися, що «збройний напад на одного або декількох із них... буде розглядатися як напад на них усіх». Держав-засновниць було 12. Зараз членами Альянсу є 32 країни. Офіційні мови НАТО – англійська та французька. Північноатлантичний Альянс веде демократичну політику, що побудована на мирному розв'язанні конфліктів, дотриманні прав і свободи.

4 квітня – Міжнародний день бродячих тварин (*World Stray Animals Day*)

Мета проведення – привернути увагу суспільства до проблем безпритульних тварин, піклування про них, сприяння зменшенню кількості бродячих собак і кішок методом стерилізації, розвитку притулків для тварин, заохочення людей узяти з вулиці бродячу тваринку. Тому в цей день бажано підтримати організації, які працюють з безпритульними тваринами.

4 квітня – Міжнародний день просвіти з питань мінної небезпеки та допомоги в діяльності, що пов'язана з розмінуванням (*International Day for Landmine Awareness and Assistance in Mine Action*)

Цей день, започаткований ООН у 2005 році (резолюція від 8.12.2005 № A/RES/60/97), проводиться щорічно. **Мета** – привернути увагу людства до проблеми мінної загрози: перешкодити використанню державами мін і подібних вибухових пристроїв; покращити поінформованість суспільства з цього питання; пошук методів їхнього знищення на території держав, організація навчання з мінної безпеки.

Сьогодні Україна вважається однією з найбільш постраждалих від мін країною. Ця проблема ставить під загрозу життя та здоров'я місцевого населення, особливо дітей та молоді.

5 квітня – Міжнародний день моральності (*International Day of Conscience*)

Починаючи з 2020 року, 5 квітня відзначають Міжнародний день моральності, який затверджений Генеральною асамблеєю Організації Об'єднаних Націй 25.07.2019 (Резолюція A/RES/ 73/329). Саме в цей день була підписана Резолюція, у якій зазначено, що моральні цінності є базою всіх міжнародно-правових актів. ООН закликала приєднатися всі держави, організації та структури до щорічного святкування 5 квітня Міжнародного дня моральності. **Мета святкування** – пропаганда культури миру, збереження людських цінностей.

5 квітня – День прийняття Першої Конституції України (1710)

Саме цього дня в 1710 році на козацькій раді в Молдові, біля містечка Тягина на правому березі річки Дністер, було укладено договір між гетьманом Пилипом Орликом і козацькою старшиною та козаками Війська Запорозького «Пакти й Конституції законів і вольностей Війська Запорозького». Інша назва – **«Конституція Пилипа Орлика»**. Перша конституція була написана як староукраїнською, так і латинською мовами. Складається документ із 16 статей, у яких визначені права та обов'язки учасників Війська Запорозького. Підписали документ гетьман Орлик, а від запорожців – кошовий отаман Кость Гордієнко. **Це видатна історична пам'ятка української та європейської думки XVIII століття, яка започаткувала процес творення Конституції в Україні.** Прогресивне людство зберігає пам'ять про Пилипа Орлика як про автора першої в історії конституції демократичного суспільства.

5 квітня – 145 років від дня народження Дмитра Миколайовича Ревуцького (1881 – 1941), українського музикознавця, фольклориста, літературознавця, музичного діяча

Дмитро Ревуцький постійно дбав про піднесення та поширення музичної культури в Україні. З перших днів УНР він береться за розбудову національної музичної культури, стає одним із перших професорів Музично-драматичного інституту імені Лисенка, одним з основоположників українського музикознавства, зокрема лисенкознавства. **Разом із Климентом Квіткою заснував Етнографічний кабінет ВУАН, на базі якого пізніше було створено академічний Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології.** Також Дмитро Ревуцький відомий як організатор численних [концертів](#), виконавець [народних пісень](#) і [дум](#), [перекладач](#) текстів творів різних європейських композиторів, учитель-викладач музики та пов'язаних із музикою дисциплін, редактор численних нотних видань. **Видатний музикознавець залишив близько 60 наукових праць**, зокрема перший український театральний підручник «Живе слово. Теорія виразного читання».

5 квітня – 120 років від дня народження Анатолія Івановича Шияна (1906 – 1989), українського письменника, кіносценариста

Анатолій Шиян є автором великої кількості різножанрових творів: *повісті* «Баланда», *збірок оповідань* «Озерянки», «Переможці. Оповідання і нариси»,

«Партизанський край»; романів «Магістраль», «Гроза», «Хуртовина»; збірок п'єс «Де тирса шуміла», «Тиха обитель»; кіносценаріїв «Гроза над полями», «Летючий корабель», які знято на Київській кіностудії. Багато цікавих книг написав Анатолій Шиян для юних читачів: *казки* («Летючий корабель», «Івасик-Телесик»); *п'єси-казки* («Котигорошко», «Ялинка»), *повість* «Санто», *оповідання* («Тишко», «Лелеки», «Сіре каченя»).

У творчому доробку письменника понад 20 оригінальних книжок оповідань, повістей, нарисів. Найбільший за обсягом роман «Хуртовина» відзначено літературною премією імені Андрія Головка в 1980 році. **Актуальною сьогодні є його історична драма «Де тирса шуміла» (1961) про боротьбу козаків за волю та незалежність рідного краю під проводом легендарного отамана війська Запорозького Івана Сірка.**

6 квітня – Міжнародний день спорту на благо миру та розвитку (*International Day of Sport for Development and Peace*)

Цей Міжнародний день був запроваджений Організацією Об'єднаних Націй (Резолюція від 23.08.2013 № A/RES/67/296) разом із Міжнародним Олімпійським Комітетом. У Резолюції зазначалося, що «здоровий спосіб життя, фізична та інтелектуальна активність – запорука загального процвітання й добробуту». **Мета свята** – звернути увагу держав на важливість спорту та спортивних змагань для розвитку людства, а найголовніше – для створення мирних відносин. Спортивна активність – це запорука здоров'я та добробуту, а об'єднання різних націй навколо спортивних подій сприяє миру на нашій планеті.

7 квітня – Всесвітній день здоров'я (*World Health Day*)

Свято засновано в 1950 році, а датою обрано день прийняття Статуту Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) в 1948 році. **Мета проведення Всесвітнього дня здоров'я** – наголошення на важливості здоров'я в нашому житті, залучення людства до вирішення фізичних і ментальних проблем, підвищення поінформованості про різноманітні захворювання, надання рекомендацій щодо поліпшення самопочуття та стану здоров'я, переконання у великому значенні здорового способу життя. Геніальний лікар і філософ Давнього світу **Гіппократ стверджував, що яка діяльність людини – такою вона і є, такі і її хвороби.** Цей день відзначається всіма країнами, які є членами ВООЗ. Проводяться конференції, кампанії, ярмарки здоров'я та дискусії, спрямовані на освіту й залучення людей до кращих практик і політик у сфері охорони здоров'я.

10 квітня – Міжнародний день руху Опору (*International Resistance Day*)

Міжнародний день руху Опору відзначається щорічно 10 квітня. Присвячений він пам'яті тих, хто боровся проти нацизму та фашизму під час Другої світової війни. Сьогодні зміст його особливо актуальний для України, яка сама чинить потужний опір агресії. Цей день вшановує мужність учасників

підпільних організацій, партизанів і цивільних, які вдавалися до саботажу, розповсюджували інформацію, допомагали євреям і лютчикам, здійснювали диверсії, щоб підірвати окупаційний режим. Рух Опору став одним з істотних факторів, які сприяли перемозі антигітлерівської коаліції. Його учасники підтримували національний дух і віру в перемогу.

11 квітня – Міжнародний день визволення в'язнів нацистських концтаборів (*International Day of Fascist Concentration Camps Prisoners Liberation*)

Дата пам'ятного дня встановлена за ініціативою ООН, на честь повстання в'язнів концтабору Бухенвальд проти нацистів, що відбулося цього дня в 1945 році. За часи Другої світової війни у створених 14 тисячах концентраційних таборах гітлерівці знищили понад 11 мільйонів людей, серед яких кожна п'ята – дитина.

Мета проведення – вшанувати пам'ять мільйонів людей, які стали жертвами нацистського режиму під час Другої світової війни; нагадати про страшні злочини проти людяності, про важливість об'єднання в боротьбі за гідність і свободу кожної людини, незалежно від її раси, релігії чи національності.

12 квітня – Міжнародний день безпритульних дітей (*International Day for Street Children*)

Кожного року 12 квітня проводиться Міжнародний день безпритульних дітей, започаткований у 2011 році. **Мета** – привернути увагу до проблеми ігнорування прав вуличних дітей, підвищити обізнаність щодо експлуатації дитячої праці, забезпечення доступу до різних послуг і надання можливостей розвитку безпритульним дітям. **Проблема безпритульності дітей – глобальна проблема, яка потребує нагальних рішень, особливо в роки війни.** Тому забезпечення їх безпеки та добробуту є ключовим завданням суспільства.

12 квітня – Міжнародний день польоту людини в космос День працівників ракетно-космічної галузі України

Відзначення цього Дня започаткувала Організація Об'єднаних Націй 7 квітня 2011 року (рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/65/271) на честь 50-ї річниці польоту людини в космічний простір (1961).

В Україні цей День має назву «День працівників ракетно-космічної галузі України» (Указ Президента України від 13 березня 1997 року № 230/97). **Найчастіше залучаються в аерокосмічну галузь спеціалісти таких професій:** космонавт, або астронавт, інженер-конструктор, інженер бортового обладнання, авіамеханік, астроном, космічний біолог, спеціаліст із космічної медицини. Останнім часом з'явилася професія менеджера з космічного туризму. В Україні є музеї, присвячені космонавтиці: у Житомирі, Києві, Харкові та Дніпрі.

12 квітня – День скаута в Україні

День скаута в Україні щорічно відзначається 12 квітня на честь першої Пластової присяги, яка відбулась у Львові 1912 року. Він є святом для українського скаутського руху «Пласт», що *сприяє фізичному, розумовому та духовному розвитку молоді, її служінню громаді*. Це свято започатковане Указом Президента у 2008 році «Про заходи щодо сприяння розвитку пластового (скаутського) руху в Україні». **Мета** – підкреслити важливість скаутського руху для патріотичного виховання. Ідея організації Пласту в Україні належить Олександрю Тисовському, галицькому педагогові, доктору біологічних наук, який адаптував світовий скаутський досвід до українських реалій.

Світовий скаутський рух заснував Роберт Бейден-Повелл у 1907 році. Міжнародний день бойскаутів відзначається 22 лютого.

13 квітня – Міжнародний день добрих справ (*International Good Deeds Day*)

Ініціювала це свято у 2007 році відома ізраїльська меценатка та бізнес-леді Шарі Арисон. Міжнародне свято, яке відзначають *другої неділі квітня*, об'єднує волонтерів із понад 100 країн. **Мета** – заклик робити добрі вчинки на благо планети та інших людей. Кожна людина має можливість зробити щось корисне, щоб змінити світ на краще. Тому цей день є чудовою нагодою розпочати Міжнародний квітневий місяць волонтерів. **В Україні це свято стає все більш популярним**. Багато волонтерських організацій та громадських активістів організовують різноманітні заходи, щоб заохотити людей до добрих вчинків.

13 квітня – 120 років від дня народження Оксани Дмитрівни Іваненко (1906 – 1997), української письменниці, перекладачки

Улюблена дитяча письменниця змалку мріяла бути вчителькою. У 15 років вступила до Полтавського інституту народної освіти, а **в 1923 році перевелася до Харківського інституту народної освіти на факультет соціального виховання, відділення соціально-правової охорони неповнолітніх**. Оксана Іваненко стала прообразом Оксани Варської – поетеси та педагога з роману «Педагогічна поема» А. С. Макаренка. А потім сама написала десятки книжок для дітей та юнацтва: літературних казок, реалістичних оповідань і повістей. Популярними є «Майка та жабка» (1930), «Дитячий садок» (1931), «Черевички» (1933), «Лісові казки» (1934), «Великі очі» (1936), «Джмелик» (1937), «Три бажання» (1940), патріотична повість-казка «Куди літав журавлик» (1947), «Казки» (1958) та інші, що розкривають людське життя, допомагають пізнати красу рідної природи. Працювала відповідальним редактором журналу «Барвінок».

Про видатних діячів культури, про життя та творчість класиків української літератури розповідає письменниця в біографічних творах: повістях «Друкар книг небачених» (1947, про першодрукаря Івана Федорова), «Богдан Хмельницький» (1954), у романах «Тарасові шляхи» (1961, перші дві частини опубліковані 1939 року, про життя Тараса Шевченка), «Марія» (1973, про письменницю Марка Вовчка).

Визнання творчості: Республіканська літературна премія імені Лесі Українки (1974) за роман «Тарасові шляхи», повість «Рідні діти», збірку «Лісові казки»; звання лауреата Державної премії України імені Т. Г. Шевченка (1986) за твори для дорослих читачів.

15 квітня – Міжнародний день екологічних знань (*International Environmental Awareness Day*)

Відзначається світовою спільнотою щороку 15 квітня. **Основна мета** – просування екологічних знань і формування екологічної культури населення; інформування громадськості про стан справ щодо екологічної безпеки та стан навколишнього середовища; виховання та підготовка громадян, які вміють мислити екологічно. **Розвиток освіти у сфері екології – одне з першочергових завдань ООН.** Тому й організаторами цього свята стали учасники Конференції ООН (1992, Ріо-де-Жанейро), які вперше підняли питання щодо ролі екологічної освіти для сталого розвитку та виживання людства. У цей день висвітлюються статистичні дані про сучасний стан довкілля та про дії щодо розв'язання важливих екологічних проблем.

15 квітня – Всесвітній день мистецтва (*World Art Day*)

Це свято мистецтва та творчості ініціювала Міжнародна асоціація мистецтв, партнер ЮНЕСКО. Чудова щорічна подія відзначається з 2012 року 15 квітня, у день народження найяскравішого представника мистецтва Відродження Леонардо да Вінчі – символу миру, свободи слова, терпимості та братерства. **Мета** – привернути увагу людей до важливості творчості й мистецтва в нашому житті, залучити до ознайомлення з творчим надбанням талановитих діячів.

15 квітня – Міжнародний день культури / Всесвітній день культури під Прапором Миру (*World Day of Culture under the Banner of Peace*)

Саме цього дня в 1935 році у Вашингтоні представники 21 країни підписали міжнародний договір «Про охорону художніх і наукових закладів та історичних пам'яток», відомий у міжнародно-правовій практиці як Пакт Реріха. У Пакті містяться загальні принципові положення про захист культурних цінностей та повагу, яку їм слід надавати, зокрема під час збройних конфліктів. Культурна спадщина – це фізична пам'ять нації, її сукупний образ, історичний доказ її буття. **Свято культури є символом краси, свободи слова, терпимості та братерства, миру в усьому с віті.** Самовіддана праця всіх, хто причетний до збереження й розвитку культури, є неоціненним внеском у збереження та розвиток національної ідентичності. **Метою проведення цього свята** (відомого ще як Всесвітній день культури під Прапором Миру) є пропаганда захисту культури, Пакту Реріха та Прапора Миру.

16 квітня – 185 років від дня народження Христини Данилівни Алчевської (1841–1920), українського педагога, прогресивної діячки народної освіти, віцепрезидента Міжнародної ліги освіти

Христина Алчевська відома як організатор і керівник недільних шкіл, методист початкової школи, *засновник і вчитель Харківської жіночої недільної школи (1862), що стала організаційно-методичним центром недільних шкіл, член Харківського товариства поширення серед народу грамотності*, попечитель однокласної земської школи в с. Олексіївка (нині – Луганська область), збудованої на власні кошти, автор методичного посібника для навчання дорослих «Книга дорослих», праці «Передумане й пережите» (до якої ввійшли щоденники, листи, спомини), упорядник тритомного покажчика книжок для народного й дитячого читання «Що читати народу?» (1884 – 1906 рр.).

Поширену інформацію про українських просвітників Алчевських буде представлено на сайті КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» в розділі «Бібліотека».

18 квітня – Міжнародний день пам'яток та історичних місць

(International Day for Monuments and Sites)

День пам'яток історії та культури України

Рішення про відзначення цієї дати було прийнято Генеральною Асамблеєю ЮНЕСКО в 1983 році з ініціативи Міжнародної ради з питань охорони пам'яток і визначних місць. *Мета – підвищення обізнаності громадськості з різноманітним культурною спадщиною, її вразливістю та необхідністю ефективних зусиль заради збереження для подальших поколінь.*

Причиною втрати важливих історичних пам'яток часто є військові дії. Так, за роки повномасштабної російської агресії внаслідок дій російської армії на території нашої держави зруйновані численні пам'ятки архітектури: церкви, мечеті, синагоги, театри, пам'ятники, бібліотеки, музеї, понівечені цілі міста.

І це незважаючи на те, що в 1935 році у Вашингтоні було підписано Міжнародний договір про охорону наукових і художніх закладів та історичних пам'яток. *За Гаазькою Конвенцією 1954 року, руйнування об'єктів культурної спадщини є воєнним злочином.* Причиною прийняття цього документа стали масштабні руйнування, до яких призвела Друга світова війна. Проте вже протягом чотирьох років поспіль триває збір доказів злочинів країни-агресора проти української культурної спадщини.

19 квітня – День навколишнього середовища в Україні

Щоб спонукати людей до розуміння екологічних проблем, залучення до активних дій щодо збереження природи, в Україні, відповідно до Указу Президента України від 06.08.1998. № 855/98, *щороку третьої суботи квітня* відзначають *День навколишнього середовища*, або *День довкілля*. У цей день висаджують дерева, квіти, прибирають сміття, очищують водойми та проводять інші корисні заходи. **Головна мета події** – підвищення рівня свідомості щодо збереження довкілля, акцентування уваги на відповідальності людини за відновлення навколишнього середовища.

19 квітня – День поезії та творчого мислення (*World Poetry and Creative Thinking Day*)

Цей День об'єднує творчих особистостей та нагадує суспільству про важливість духовного, поетичного, незвичайного й уявного в нашому житті. **Мета проведення** – відзначити красу та силу поезії, акцентувати на важливості творчого мислення, заохотити до творчості, об'єднати через мистецтво. **Особливість людей із творчим мисленням** – вони здатні до нетипових рішень, до бачення явищ, проблем і предметів під особливим кутом; сприйняття світу за допомогою творчої уяви, що дає їм змогу продукувати оригінальні ідеї. Водночас творче мислення неможливе без високого інтелекту, широкого кругозору, власного досвіду, відкритості новим знанням. Тому в цей день проводяться поетичні фестивалі та конкурси.

20 квітня – Міжнародний день китайської мови (*UN Chinese Language Day*)

Рішення про відзначення 20 квітня Дня китайської мови було прийнято Департаментом громадської інформації ООН напередодні Міжнародного дня рідної мови у 2010 році. **Мета проведення днів шести офіційних мов ООН** – розширення інформованості щодо історії, культури й розвитку кожної з мов ООН, ушанування мовного та культурного різноманіття, а також для сприяння рівноправному використанню всіх шести офіційних мов ООН. День китайської мови присвячений Цан Цзе – засновнику китайської писемності.

20 квітня – День вдячності волонтерам (*Volunteer Recognition Day*)

Волонтерський рух виник у Франції в 1920 році, коли молодь організувала добровільне відновлення зруйнованих ферм під час Першої світової війни. Волонтерством одразу зацікавились інші країни, у 90-х роках воно дійшло до України. Протягом чотирьох років поспіль волонтери активно допомагають українським воїнам, під обстрілами доставляють продукти, медикаменти, необхідні речі на передову, евакуюють цивільних, рятують тварин.

Мета відзначення – залучити увагу суспільства до волонтерської діяльності, подякувати волонтерам за їх відважність, доброту, безкорисливість і щире допomoгу армії, а також усім, хто опинився в скрутному становищі. Зусилля волонтерів еквівалентні роботі 109 мільйонів штатних працівників. Багато волонтерів віддали своє життя, допомагаючи іншим.

21 квітня – Всесвітній день творчості та інноваційної діяльності (*World Creativity and Innovation Day*)

Як показують численні дослідження та практика, щоб уникнути кризи, суспільство потребує постійного розвитку творчості та інноваційної діяльності. Саме тому це свято відразу набуло актуальності й уперше було відзначено в понад 50 країнах світу 21 квітня 2002 року, а 2017 Організація Об'єднаних Націй проголосила його офіційним міжнародним заходом (Резолюцією від 27.04.2017 № A/RES/71/284).

Мета проведення – підвищити обізнаність щодо необхідності творчого підходу до розв'язання проблем і важливості інновацій для всебічного

суспільного розвитку; залучення до креативного мислення, генерування творчих ідей та позитиву. Цей день закликає кожного зміцнити свій власний потенціал для прийняття нових рішень, створення нових ідей та досягнення нових результатів.

21 квітня – 210 років від дня народження Шарлотти Бронте (1816–1855), видатної англійської письменниці-романістки й поетеси

Шарлотта Бронте (відома під псевдонімом *Karper Белл*) – представниця критичного реалізму в англійській літературі, учителька шкіл, викладач англійської мови в педагогічному пансіоні Егера в Брюсселі. Також вона є однією з представниць феміністичного руху XIX століття, авторкою популярних романів «Учитель», «Джейн Ейр», «Містечко», «Шерлі», у яких порушуються проблеми жіночої рівноправності, соціальної нерівності, питання освіти (багато в чому твори автобіографічні). Ці твори здобули визнання серед поціновувачів роману виховання, присвяченого проблемам становлення особистості.

22 квітня – Міжнародний день Матері-Землі (*International Mother Earth Day*)

Уся прогресивна світова спільнота з 2010 року 22 квітня щорічно відзначає цей день майже у 200 країнах. Свято проводиться під егідою ООН (Резолюція від 22.04.2009 № A/RES/63/278). **Символіка цього Міжнародного дня** – грецька літера «Тета» зеленого кольору на білосніжному тлі. **Логотип свята** – фото нашої планети, яке зробили американські космонавти з космічного корабля Аполлон-17. **Мета** – надати знання, щоб активізувати дії на захист охорони навколишнього середовища. Земля – наша годувальниця, спільний для всього людства дім, у якому створені Богом дивовижні умови, що дозволяють отримувати радість від життя. Але, на жаль, не всі усвідомлюють, що кожен із нас впливає на стан планети, отже, не можна по-споживацькому ставитися до всіх її ресурсів. Тому в цей день глобального екологічного руху в усьому світі проходять масштабні екологічні акції та громадські ініціативи, проводять освітні заходи про екологію та природу.

22 квітня – 140 років від дня народження Євгена Яковича Сагайдачного (1886–1961), українського художника, театрального декоратора, скульптора, педагога, етнографа, колекціонера

Мистецька діяльність художника вражає різноманітністю творчих зацікавлень. Євген Сагайдачний займався станковим живописом, скульптурою, декоративним розписом, театральними декораціями. Навчався в Українській державній академії мистецтв у майстерні монументального живопису Михайла Бойчука. Викладав рисунок і композицію, займався скульптурою в художньо-промисловій школі в Миргороді, а також викладав у художніх закладах Києва, Луганська, Дніпропетровська, Ніжина. Був одним із перших викладачів Межигірської керамічної школи. **Серед творів видатного митця:** декоративні розписи «Весілля» (1911); акварелі з гуцульського життя («На базарі» (1949), «З Соколівки до Яворова» (1951), «Квіти бараболі» (1952), «Зимовий базар»

(1954), «Дорога на Пістинь» (1957), «Околиця Косова» (1960); скульптури («Жінка навколішки», «Робітник з молотом», «Жінка в плахті», «Жінка молиться» (20-ті рр.); картини («Коні» (1912, 1920), «Вулички в Туреччині», «Краєвид з деревом», «Жінка біля терниці», «Провіває зерно», «Готує їжу», «Селянська біда», «Село», «На Прип'яті», «Біля криниці» (20-ті рр.), «Яри біля Луганського», «Квітучий куц глоду» (із 30-х років). Також Євген Сагайдачний працював у книжковій графіці та гравюрі, відомий він і як збирач українського народного мистецтва.

23 квітня – Всесвітній день книги та авторського права (World Book and Copyright Day)

Щоб підкреслити важливе значення книг, авторів, видавців, критиків і бібліотекарів, ЮНЕСКО в 1995 році проголосила Всесвітній день книги та авторського права, який відзначається щорічно 23 квітня (рішення Генеральної Асамблеї ООН A/RES/63/278). **Мета проведення** – промоція читання та книговидавництва, привернення уваги до культури писемного слова та питань авторського права й захисту інтелектуальної власності. **Одна з чудових традицій цього дня** – вибір міста, яке на рік буде Світовою столицею книги. **У 2026 році** ЮНЕСКО оголосила Всесвітньою столицею книги **місто Рабат (Марокко) за активну діяльність у розвитку літератури, боротьбу з неписьменністю, сприяння читанню серед молоді та жінок.**

Важливою особливістю впровадження свята на світовому рівні є усвідомлення книги як потужного засобу в налагодженні миру, оскільки вона може сприяти діалогу, взаєморозумінню та толерантності. **Книга – це не лише культура, це пам'ять, ідентичність, майбутнє.** Також цінність книги полягає в її незамінності в інформаційному суспільстві в поширенні знань і формуванні культури, у підвищенні грамотності населення. Вона залишається основою освіти та критичного мислення.

23 квітня – Міжнародний день англійської мови (English Language Day) Міжнародний день іспанської мови (Spanish Language Day)

З метою святкування багатомовності та культурного різноманіття, а також для сприяння рівноправному використанню всіх шести офіційних мов ООН засновані ці свята ООН 19 лютого 2010 року. **Англійська мова** входить до трійки найпоширеніших мов у світі. Дату святкування Міжнародного дня англійської мови обрано в пам'ять про видатного англійського поета Вільяма Шекспіра, який вважається одним із засновників англійської літературної мови. Твори його входять до числа найцінніших взірців літературної спадщини світу. Славетний драматург є національним символом Англії.

У Міжнародний день **іспанської мови** віддають данину пам'яті класику світової літератури іспанському письменнику Мігелю де Сервантесу. Іспанська мова визнана другою мовою міжнародного спілкування, оскільки нею спілкуються більше 44 країн. Вона є офіційною мовою в понад 20 країнах світу й наздоганяє англійську за розповсюдженістю.

23 квітня – Міжнародний день дівчат в інформаційно-комунікаційних технологіях (*International Girls in ICT Day*)

У 2010 році Міжнародний телекомунікаційний союз прийняв резолюцію про щорічне відзначення в *кожний четвертий четвер квітня* цього свята. За результатами досліджень, у багатьох випадках саме гендерні стереотипи зупиняють дівчат у виборі технічних спеціальностей: недостатньо впевненості в собі та у власних силах. Мета – заохочувати й розширювати можливості дівчат і молодих жінок для навчання та кар'єри в інформаційно-комунікаційних технологіях.

23 квітня – Всеукраїнський день психолога (*Міжнародна назва: Ukrainian Day of Psychologist*)

Щорічно 23 квітня з ініціативи Національної асоціації практичних психологів і соціальних працівників України своє професійне свято відзначають із 2004 року українські психологи. У цей день народився видатний український науковець Григорій Костюк, чия праця значно вплинула на розвиток психології в Україні. **Мета** – закликати всіх подякувати психологам за їхню старанну, нелегку й дуже корисну працю, адже духовне здоров'я не менш важливе за фізичне, особливо в умовах війни. З початку російської агресії ці фахівці цілодобово, не шкодуючи себе, надають екстрену психологічну допомогу всім, хто її потребує.

24 квітня – Міжнародний день мультилатералізму та дипломатії за мир (*International Day of Multilateralism and Diplomacy for Peace*)

Подія, започаткована ООН (Резолюція Генеральної Асамблеї ООН A/RES/73/127), відзначається щорічно з 2018 року. **Мета** – ушанування та підтримка міжнародних зусиль, спрямованих на досягнення миру й стабільності у світі. Цей день є нагадуванням про важливість спільної роботи країн для розв'язання глобальних проблем – конфліктів, бідності, зміни клімату тощо.

25 квітня – Міжнародний день скульптури (*International Sculpture Day*)

Щорічно *останньої суботи квітня* відзначається це молоде творче свято, започатковане у 2015 році Міжнародним центром скульптури. **Метою проведення** є поінформованість суспільства щодо мистецтва скульптури, її витворів, акцентування уваги на вагомості скульптури як форми вираження почуттів, ідей та концепцій, наголошення на її ролі у створенні культурної спадщини. Цього дня організовуються різноманітні урочисті заходи: виставки скульптурних творів мистецтва, конкурси та лекції, майстер-класи зі скульптури.

26 квітня – Міжнародний день пам'яті про Чорнобильську катастрофу (*International Chernobyl Disaster Remembrance Day*)

26 квітня 1986 року Чорнобильська АЕС стала символом найбільшої в історії людства техногенної катастрофи та символом мужності, самопожертви й жертвності в ім'я Батьківщини тисяч українців. Наслідки катастрофи

залишаються й донині предметом обговорення світової наукової спільноти. За Міжнародною шкалою ядерних подій (INES) цю аварію класифікували за найвищим (сьомим) рівнем небезпеки. 8 грудня 2016 року Генеральна Асамблея ООН проголосила 26 квітня Міжнародним днем пам'яті про Чорнобильську катастрофу (Резолюція A/RES/71/125). **Події цієї трагедії застерігають про неприпустимість ядерного шантажу, який наразі здійснює росія.**

26 квітня – Всесвітній день інтелектуальної власності (World Intellectual Property Day)

Засновано це свято у вересні 2000 року Генеральною Асамблеєю Всесвітньої організації інтелектуальної власності (WIPO), що сприяє охороні та розвитку інтелектуальної власності в усьому світі (**26 квітня – день заснування WIPO**). **Мета – підкреслити значення інновацій у повсякденному житті людини та в удосконаленні суспільства.** Патенти, товарні знаки, авторське право й суміжні права як результати творчості та знань є потужними інструментами сприяння економічному й культурному розвитку. Україна є членом WIPO з 1991 року. Щороку цей день присвячується окремій темі, яка відображає актуальні проблеми й тенденції у сфері інтелектуальної власності. **Цьогорічна тема: «Інтелектуальна власність і музика. Відчуйте ритм роботи ІВ».**

28 квітня – Всесвітній день охорони праці (World Day for Safety at Work)

День охорони праці в Україні.

Міжнародний день пам'яті всіх жертв праці

Всесвітній день охорони праці був започаткований Міжнародною конфедерацією профспілок у 1996 році. **День охорони праці, установлений в Україні** Указом Президента України «Про День охорони праці» (від 18 серпня 2006 р. № 685/2006), відзначається щорічно **28 квітня**, як і Всесвітній день охорони праці. **Мета –** привернути увагу суспільства, органів державної влади, суб'єктів господарювання до питань охорони праці, запобігання нещасним випадкам на виробництві та професійним захворюванням. Також це день вшанування пам'яті людей, які втратили життя на своєму робочому місці.

28 квітня – День читання великої поезії (Great Poetry Reading Day)

Поезія була й залишається найважливішою частиною сучасного мистецтва. Свято прийшло до нас зі США, де відзначається з 1994 року. Весь квітень у країні присвячується поезії. **Мета – вшанування мистецтва поезії та відомих поетів, які написали великі твори.** Вважається, що поезія була попередницею письменності: давні перекази та легенди дійшли до наших часів саме в поетичній формі. У Стародавній Греції поеми Гомера «Іліада» й «Одіссея» були основою освіти, передавалися з покоління в покоління усно. **В Україні цього дня проводять** творчі конкурси, тематичні вечори, заходи в бібліотеках, пізнавальні програми та уроки з читанням віршів і ознайомленням із біографією поетів.

[20%D0%9E%D0%9E%D0%9D%20%E2%80%94%D0%BE%D1%84%D1%96%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE%20%D0%B2%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D1%96,%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%8C%20%D0%B2%D0%B8%D0%B1%D0%B8%D1%80%D0%B0%D1%94%D1%82%D1%8C%D1%81%D1%8F%20%D1%81%D0%B2%D0%BE%D1%8F%20%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B0%20%D0%B4%D0%BD%D1%8F . D0%B4%D0%BD%D1%8F.](https://uinp.gov.ua/dokumenty/normatyvna-baza-shchodopamyatnyh-dat-ta-yuvileyiv/pamyatni-daty-i-yuvileyi-na-2026-rik)

2. Пам'ятні дати і ювілеї на 2026 рік / Український інститут національної пам'яті. – URL: <https://uinp.gov.ua/dokumenty/normatyvna-baza-shchodopamyatnyh-dat-ta-yuvileyiv/pamyatni-daty-i-yuvileyi-na-2026-rik>.

3. Пам'ятні літературні дати 2026 року : інформ.-довідк. матеріал на допомогу організації роботи з дітьми та підлітками / Нац. б-ка України для дітей; укладач Л. М. Ільченко. – Київ : НБУ для дітей, 2025. – 36 с. – URL: <https://chl.kiev.ua/mbm/Book/View/953#page/1/mode/2up>.

*Матеріали підготовлені:
Жеребкіною З., завідувачем бібліотеки,
Павловою Г., бібліотекарем,
Писаренко Т., методистом КВНЗ
«Харківська академія неперервної освіти»*